

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศจีนกับประเทศไทยมีความสัมพันธ์กันตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ การอพยพของชาวจีนแผ่นดินใหญ่มีสาเหตุจากการหนีความยากลำบาก ความแห้งแล้งและสงคราม เข้ามาอาศัยอยู่บนแผ่นดินไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย (2553 : 1) กล่าวว่า “จีนเป็นชื่อที่คนไทยเรียกชนกลุ่มหนึ่งที่มีพื้นที่ประเทศกว้างใหญ่ไพศาลและรับรู้ว่าเป็นกลุ่มชนที่หนีความยากลำบากในการดำเนินชีวิตในบ้านเมืองของตน ทั้งความแห้งแล้งความอดอยาก สงคราม เป็นต้น มาพึ่งเมืองไทยภายใต้พระบรมโพธิสมภาร จนได้มามีวิถีชีวิตที่กลมกลืนไปกับคนไทยมาช้านาน”

ชาวจีนที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย มีความใกล้ชิดกับชาวไทยในด้านการติดต่อค้าขาย ธุรกิจ และการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญ ชาวจีน “โพ้นทะเล” หรือที่เรียกว่า “หัวเฉียว” จึงเป็นส่วนสำคัญที่สุดในประเทศไทย เมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยสร้างฐานะได้ มีนัยสำคัญในการประกอบอาชีพ จึงร่วมกันก่อตั้งโรงเรียนสอนภาษาจีน เพื่อให้ลูกหลานได้มีความรู้พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทันสมัยทันเหตุการณ์และเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญและความลึกซึ้งถึงวัฒนธรรมของตนที่ถ่ายทอดในสังคมไทย

นอกจากนี้ ชาวจีนอพยพยังได้ร่วมมือกับชาวไทยก่อตั้งมูลนิธิซึ่งสอดคล้องกับ พรวิภา วัชรชนากุล (2553 : 22) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ก่อตั้งเมื่อปี 2485 โดย “มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง” ภายใต้ชื่อ “โรงเรียนผดุงครรภ์ อนามัย” ต่อมา มีการขยายบริการเป็นโรงพยาบาล จึงได้ยกฐานะโรงเรียนผดุงครรภ์เป็น “วิทยาลัยหัวเฉียว” ในปี 2524 และต่อมาในปี 2533 ซึ่งเป็นปีครบรอบ 80 ปีของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ถึงเวลานั้น มี อุเทน เตชะไพบูลย์ เป็นประธานมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ได้ดำเนินการเป็นผู้นำระดมทุนจากชาวไทยเชื้อสายจีน เป็นครั้งแรกกว่า 100 ล้านบาท และนักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีนร่วมสมทบทุนอีกกว่า 1,000 ล้านบาทเพื่อก่อสร้างมหาวิทยาลัยบนพื้นที่ 150 ไร่ บริเวณถนนบางนา-ตราด แล้วเสร็จในปี 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ” และเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2537 ได้เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธานในพิธีเปิด นับเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งแรก และแห่งเดียวที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณดังกล่าว โดยทรงมี

กระแสพระราชดำริกับผู้ก่อตั้ง และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยว่า “ขอให้ทำมหาวิทยาลัยแห่งนี้ให้ดี” ซึ่งมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา

ภายหลังจากประเทศจีนกับประเทศไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในปี พ.ศ. 2518 มีความร่วมมือด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น โดยหลายปีที่ผ่านมา ประเทศจีนกับประเทศไทย มีความร่วมมือกันในการศึกษาอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งในภาครัฐและเอกชน เพื่อสร้างบุคลากรที่มีความรู้ภาษาไทย ภาษาจีน รองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้มีบทบาทหน้าที่ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนกับประเทศไทยกล่าวคือ เมื่อพ.ศ. 2551 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีน โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลจีนเป็นอย่างดี นำมาสู่การเปิดหลักสูตรให้นักศึกษาชาวจีนที่สนใจเรียนภาษาไทยในประเทศไทยตามโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนจีน - ไทย ใน 2 หลักสูตร คือหลักสูตร 2+2 และหลักสูตร 2+1+1 หลักสูตร 2+2 หมายถึง นักศึกษาชาวจีนเรียนหลักสูตรเอกภาษาไทย 2 ปีในประเทศจีน หลังจากนั้น นักศึกษาชาวจีนเดินทางมาเรียนกับเจ้าของภาษาที่ประเทศไทย 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในประเทศไทย ส่วนหลักสูตร 2+1+1 หมายถึง นักศึกษาชาวจีนเรียนหลักสูตรเอกภาษาไทย 2 ปีในประเทศจีน หลังจากเรียน 2 ปีแล้ว นักศึกษาชาวจีนเดินทางจากประเทศจีนมาเรียนกับเจ้าของภาษาที่ประเทศไทย 1 ปี ภายใน 1 ปีนี้ นักศึกษาชาวจีนมีโอกาสได้เรียนกับเจ้าของภาษาในประเทศไทย หลังจากนั้น นักศึกษาชาวจีนบางส่วนก็เดินทางกลับไปประเทศจีน แต่ยังมีนักศึกษาชาวจีนมาจากมหาวิทยาลัยจีน โจวเรียนต่ออีก 1 ปีที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

การจัดการศึกษาให้แก่ นักศึกษาชาวจีนของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีชื่อเสียงส่วนหนึ่งก็ด้วยปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ก็สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งได้เสด็จพระราชดำเนินไปที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติและลงพระนามาภิไธยเป็นตัวอักษรจีน พร้อมทั้งทรงอ่านหนังสือ ชื่อกลุ่มงานชู (四库全书) ซึ่งเป็นตำราประมวลความรู้ทุกประเภท เรียบเรียงโดยบัณฑิตกว่า 2,800 คนในสมัยพระเจ้ากรพรรดิ เจียนหลง (乾隆) มีพระบรมราชโองการให้รวบรวมหนังสือ พ.ศ. 2315 จึง ซีจีจี (经史子集) ทั้งหมดสี่เล่ม ดังนั้นจึงเรียกว่า “สี่กลุ่มงานชู” ตำราชุดนี้ เป็นตำราที่มีคุณค่าอย่างสูงในด้านการอบรมสติปัญญา คุณธรรมที่ดี และเป็นมรดกที่บรรพบุรุษสืบทอดกันมา ที่สำคัญมีอยู่ชุดเดียวในประเทศไทยด้วยเหตุนี้ ทำให้นักศึกษาชาวจีนที่ได้ทราบข้อมูลดังกล่าว เกิดความสนใจเข้ามาเรียนที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมากยิ่งขึ้น เพราะคิดว่าชนชั้นสูงระดับพระบรมราชวงศ์ทรงสนพระทัยภาษาจีนและ

ประวัติศาสตร์ของประเทศจีน นอกจากนี้ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี. ม.ป.ป. : 56) มีพระราชดำรัสว่า ภาษาจีน เป็นอีกภาษาที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสนพระทัยที่จะทรงศึกษาเล่าเรียน ทรงเล่าว่า ทรงเริ่มเรียนภาษาจีนเมื่อ พ.ศ. 2523 ด้วยแรงจูงใจจากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระองค์ทรงใช้เวลาเรียนภาษาจีนใช้เวลาประมาณ 2 ปี ก็ทรงสามารถอ่านหนังสือภาษาจีนได้ดี ด้วยเหตุที่ทรงเป็นกวีและโปรดกวีนิพนธ์มาก อาจารย์จี้หมานเซิง ผู้เป็นพระอาจารย์ชาวจีนในช่วงนั้น จึงนำบทกวีมาสอนเป็นบทเรียน เวลาสอนก็อธิบายถึงกวี ผู้แต่ง คำศัพท์ต่างๆและให้หัดอ่านเรียนเสร็จแล้วให้แปลเป็นการบ้านส่งอาจารย์ จึงทรงเริ่มแปลบทกวีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2532 ต่อเนื่องกันมากกว่า 6 ปี โดยมีพระอาจารย์หลายคนซึ่งมาถวายพระอักษรตามวาระที่สถานทูตจีนกำหนดให้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการฝึกพูดและเขียนภาษาจีนได้อย่างคล่องแคล่วและเสด็จพระราชดำเนินไปประเทศจีนหลายครั้ง จนชาวจีนรู้จักพระองค์ท่านดี และทำให้ชาวจีนรู้จักประเทศไทยเป็นอย่างดี นอกจากนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเยือนเมืองหลวงและเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและความงามตามธรรมชาติ 4 แห่ง คือ กรุงปักกิ่ง ซีอาน เจียงซู และคุนหมิง พระราชกรณีกิจดังกล่าวได้เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน และยังส่งเสริมให้ชาวจีนสนใจมาศึกษาในประเทศไทยมากขึ้น

พ.ศ. 2551 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้จัดทำโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนได้เปิดหลักสูตรวิชาการต่าง ๆ เพื่อให้ นักศึกษาชาวจีน ได้มีโอกาสเข้ามาเรียน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติจึงมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนและประเทศไทยให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติก่อตั้งขึ้นโดยชาวจีน ซึ่งอพยพมาจากประเทศจีนและอาศัยอยู่ในประเทศไทยทำให้นักศึกษาจีนเกิดความไว้วางใจและมั่นใจว่าการเรียนที่มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติก็เหมือนกับการเรียนในสถานศึกษาที่เปรียบเป็นญาติพี่น้องกันเกิดความอุ่นใจว่าการไปเรียนที่สถาบันอื่น จึงกล่าวได้ว่าการเปิดรับนักศึกษาชาวจีน โครงการแลกเปลี่ยนเป็นการเปิดโอกาสให้แก่ นักศึกษาชาวจีนอย่างแท้จริงและเป็นการสนับสนุนนักศึกษาชาวจีนให้เข้ามาเรียนในประเทศไทยมากขึ้น

นอกจากชาวจีนจะสนใจเข้ามาศึกษาในประเทศไทยแล้ว ยังต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยอีกด้วย เนื่องจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยมีชื่อเสียง ในด้านการท่องเที่ยวชาวจีนจะรู้จักวัดพระแก้วหรือวัดพระศรีรัตนศาสดารามว่าเป็นวัดที่สวยงามมา ยังมีวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทย ในอดีต เป็นแหล่งรวม

ความรู้มากมายและยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงทันสมัยที่รู้จักกันดี เช่น สยามพารากอน ประตูน้ํา เช่นทรัลเว็ลด์นอกจากนี้ในกรุงเทพมหานครยังมีพื้นที่สีเขียวมากมาย สำหรับพักผ่อนหย่อนใจรวมทั้งใช้ออกกำลังกายและพบปะสังสรรค์ เช่น สวนหลวง ร.9 อุทยานเบญจสิริ สวนลุมพินี สวนจตุจักร เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ กรุงเทพมหานครจึงเป็นที่ดึงดูดนักศึกษาชาวจีนให้นิยมเข้ามาเรียนในประเทศไทย

สรุปได้ว่า นักศึกษาชาวจีนสนใจภาษาไทยและมีทัศนคติว่าเป็นภาษาที่น่าเรียนรู้ รวมทั้งชาวจีนมีความสัมพันธ์กับชาวไทยอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน ดังนั้น นักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทย ก็สามารถทำให้รู้จักประเทศไทยมากยิ่งขึ้น อีกทั้งภาษาไทยที่ใช้อยู่จึงเป็นสื่อที่สำคัญในการติดต่อสื่อสาร ยังมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ที่กระหว่างประเทศจีนและประเทศไทย ทั้งนี้ การเข้ามาศึกษาในประเทศไทยตามโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ นักศึกษาชาวจีนจะต้องปรับวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสังคมไทย ในขณะเดียวกันต้องรักษาอัตลักษณ์ตลาดชาย รมิตานนท์ (2545 : 155) กล่าวถึง “ความหมายของคำว่า อัตลักษณ์ว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เรารู้สึกว่าเป็นตัวเราหรือพวกเราที่แตกต่างจากคนอื่น โดยไม่จำเป็นต้องมีเพียงหนึ่ง แต่อาจมีหลายอัตลักษณ์ที่ประกอบขึ้นมา อัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติแต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและสามารถเปลี่ยนแปลงได้”

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาอัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติโดยนักศึกษาชาวจีนเป็นกลุ่มเล็กที่เดินทางจากประเทศจีนมาศึกษาในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติตั้งแต่ ปีการศึกษา 2551 ถึงปีการศึกษา 2553 นับว่ามีอัตลักษณ์ที่น่าจะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาและมีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนและประเทศไทยอย่างใกล้ชิดกัน และมีอัตลักษณ์ในด้านวิถีชีวิต การศึกษาภาษาไทย การปฏิบัติตามประเพณีจีนในประเทศไทย โดยมีการผสมผสานกันของวัฒนธรรมจีนในประเทศไทย ซึ่งมีส่วนในการส่งเสริมด้านการศึกษา เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยให้พัฒนาขึ้นและทำให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทยมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการอันนำไปสู่อัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
2. เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย : กรณีศึกษา

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในด้านวิถีชีวิต การศึกษาภาษาไทย การปฏิบัติตามประเพณี
จีนในประเทศไทย

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาชาวจีนที่เข้ามาศึกษาในประเทศไทย มีพัฒนาการด้านการศึกษาเรียนรู้ภายใต้
ปัจจัยต่าง ๆ ที่เหมาะสม
2. อัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีลักษณะ
จำเพาะที่โดดเด่น ทั้งที่เป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิมจากสังคมจีนและอัตลักษณ์ที่เลื่อนไหลตามบริบทหรือ
เงื่อนไขต่าง ๆ ของสังคมไทย

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์ อัตลักษณ์หมายถึง ลักษณะเฉพาะ ซึ่งเป็นสิ่งที่มี
ลักษณะเฉพาะของกลุ่มคนที่แตกต่างกันแต่ละกลุ่มคน มีลักษณะพิเศษที่สามารถบ่งบอกตัวตนของสิ่ง
ใดสิ่งนั้น อัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น จึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้
อัตลักษณ์เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม มีลักษณะที่เลื่อนไหล ปรับเปลี่ยนไปตามบริบทและกาลเวลา
ที่เปลี่ยนแปลงไป เลื่อนไหลไปตามเงื่อนไขและผลประโยชน์ที่เปลี่ยนอยู่เสมอ มีลักษณะแตกต่าง
และหลากหลาย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาอัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย โดยใช้
วิธีเก็บข้อมูลภาคสนาม ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย คือ นักศึกษาแลกเปลี่ยนจากมหาวิทยาลัยใน
ประเทศจีนเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตั้งแต่ปีแรกที่เข้ามาศึกษาคือปี
การศึกษา 2551 ถึงปีการศึกษา 2553 โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้และกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1.5.1 ประชากร

ประชากรเป็นนักศึกษาชาวจีนจากมหาวิทยาลัยตงฟางกวางสีและมหาวิทยาลัยซินโจว
ซึ่งเข้ามาศึกษาตั้งแต่ปีแรกคือปีการศึกษา 2551 ถึงปีการศึกษา 2553 โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 318 คน
จำแนกแต่ละปีการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1.5.1.1 นักศึกษาชาวจีนจากมหาวิทยาลัยตงฟางกวางสี

- 1) ปีการศึกษา 2551 จำนวน 83 คน
- 2) ปีการศึกษา 2552 จำนวน 71 คน
- 3) ปีการศึกษา 2553 จำนวน 48 คน

1.5.1.2 นักศึกษาชาวจีนจากมหาวิทยาลัยซินโจว

- 1) ปีการศึกษา 2551 จำนวน 7 คน
- 2) ปีการศึกษา 2552 จำนวน 49 คน
- 3) ปีการศึกษา 2553 จำนวน 60 คน

1.5.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากนักศึกษชาวจีนทั้งสองมหาวิทยาลัยของแต่ละปีการศึกษาอย่างละ 10 คนจากประชากรทั้งหมด(ยกเว้นปีการศึกษา 2551 นักศึกษาชาวจีนจากมหาวิทยาลัยซินโจว มีจำนวนเพียง 7 คน) จึงมีกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 57 คน โดยจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1.5.2.1 นักศึกษาชาวจีนจากมหาวิทยาลัยตงฟางกวางสี

- 1) ปีการศึกษา 2551 จำนวน 10 คน
- 2) ปีการศึกษา 2552 จำนวน 10 คน
- 3) ปีการศึกษา 2553 จำนวน 10 คน

1.5.2.2 นักศึกษาชาวจีนจากมหาวิทยาลัยซินโจว

- 1) ปีการศึกษา 2551 จำนวน 7 คน
- 2) ปีการศึกษา 2552 จำนวน 10 คน
- 3) ปีการศึกษา 2553 จำนวน 10 คน

1.5.3 ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยชิ้นนี้ ศึกษาทูลุ่มตัวอย่างเฉพาะนักศึกษชาวจีนสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทย เป็นภาษาที่สองเท่านั้น คือ นักศึกษาชาวจีนจากมหาวิทยาลัยตงฟางกวางสีและมหาวิทยาลัยซินโจว เนื่องจากเป็นกลุ่มที่อยู่ครบ 2 ปีและรับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในประเทศไทย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

อัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีน หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย อันได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออก วิถีชีวิต การศึกษาภาษาไทย การปฏิบัติตามประเพณีจีนในประเทศไทย ตลอดจนถึงบทบาทหน้าที่สำคัญความเป็นนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย

พัฒนาการ หมายถึง พัฒนาการและปัจจัยพื้นฐานของการเข้ามาศึกษาในประเทศไทยของนักศึกษาชาวจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติหลากหลายด้าน เช่น สภาพทั่วไป ความร่วมมือทางการศึกษา เป็นต้น

นักศึกษาชาวจีน หมายถึง นักศึกษาที่มีสัญชาติจีน และอยู่ใน โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทยจีนของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

1.7 วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเก็บข้อมูลแบบลงภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1.7.1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอัตลักษณ์
2. ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวกับการศึกษาของชาวจีนในประเทศไทย
3. ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับ โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

4. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยเกี่ยวกับอัตลักษณ์
- 4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย
- 4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนนักศึกษา

1.7.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยสร้างคำถามการวิจัยเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้
 - 1.1 ส่วนที่ 1 สิ่งที่ต้องบันทึก
 - 1.2 ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล

1.3 ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องศึกษาพัฒนาการของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในด้านต่าง ๆ

1.4 ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

เมื่อสร้างแบบสัมภาษณ์เสร็จ ได้ทำคำถามส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะได้คำถามทั้งสิ้นจำนวน 7 ข้อ

2. ผู้วิจัยทำแบบสัมภาษณ์ออกเก็บข้อมูลสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทีละคน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เองและใช้แถบบันทึกเสียงช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยถอดเทปการสัมภาษณ์ลงเอกสาร เพื่อทำมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อไป

1.7.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์พัฒนาการของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในด้านต่าง ๆ

2. วิเคราะห์อัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย: กรณีศึกษานักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในด้านวิถีชีวิต การศึกษาภาษาไทย การปฏิบัติตามประเพณีจีนในประเทศไทย

1.7.4 การสรุป อภิปรายผลและนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้รู้และเข้าใจในอัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทยมากขึ้น

2. ได้ข้อมูลด้านอัตลักษณ์ของนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาในประเทศไทย ซึ่งมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรตินำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาโครงการนักศึกษาแลกเปลี่ยนไทย-จีน

3. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาชาวจีนที่เป็นประโยชน์ต่อความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนในการพัฒนาการจัดการศึกษา